

15. M. II, no.
fr. 29, 4

DISSERTATIO JURIS GENTIUM PUBLICI

II R
5230

De

LEGATO SANCTO, NON IMPUNI.

Quam

Divino annuente Numine

PRÆSIDE

DN. HENRICO COCCEJO

JCTO FAMIGERATISSIMO,

SERENISSIMI AC POTENTISSIMI ELECTORIS BRANDENBURGICI CONSILIARIO, FACULTATIS JURIDICÆ ORDINARIO, & PROFESSORE PRIMARIO, nec non EIDEM SERENISS. ac POTENT. PRINCIPI ELECTORI, ab AULÆ ELECT. CONSILIIS,

Antea

SUMMI CONSILII STATUS ELECTORALIS PALATINI, ET COLLEGII REVISORII ASSESSORE, IN ACADEMIA HEIDELBERG. DECRETAL. PANDECT. & JURIS GENT. PROF. P. ORDIN. MERITISSIMO,

FAUTORE & STUDIORUM SUORUM PROMOTORE OMNI OBSERVANTIA ÆTERNUM COLENDO,

Publicæ Eruditorum ventilationi submittit

In Auditorio Juris Consultorum

AUTOR & RESPONDENS

FRIDERICUS WILHELMUS de LÜDERITZ,
Eqves Marchicus.

AdD. XVII. Jun. An. MDC IC.

Francofurti ad Viadrum, Typis CHRISTOPHORI ZEITLERI.

(X1877900)

DISSERTATIO JURIS GENTIUM PUBLICI

de

LEGATIONE

ET

DE

LEGATIONE

ET

LEGATIONE

ET

*Serenissimo ac Potentissimo
Principi ac Domino,*

**DOMINO
FRIDERICO III.**

**MARCHIONI BRANDEN-
BURGICO,**

**S. R. I. ARCHI-CAMERARIO
ET PRINCIPI ELECTORI,**

**BORUSSIÆ SUPREMO,
MAGDEBURGI, JULIÆ, CLIVIÆ, MON-
TIUM, STETINI, POMERANIÆ, CASSU-
BIORUM & VANDALORUM, AC IN
SILESIA CROSNÆ &c.**

DUCI,

**BURGGRAVIO NORICO, PRINCIPI HALBERSTADII,
MINDÆ ET CAMINI, COMITI HOHENZOLLERÆ,
MARCÆ & RAVENSBERGI, DYNASTÆ
IN RAVENSTEIN, LAUENBURG
ET BUTOW**

&c. &c. &c.

DOMINO SUO CLEMENTISSIMO,

*Hanc Juris Disputationem seq; ipsam
Humillimâ subjectione offert*

FRIDERICUS WILHELMUS de LÜDERITZ.

Reverendissimo ac Potentissimo
Principi ac Domino
DOMINO
FRIDERICO III.
MARCHIONI BRANDEN-
BURGICO
S.R.I. ARCHI-CAMERARIO
ET PRINCIPIS ELECTORIS
BOHEMIE SUPREMO
MAGISTRO ET JULIAE, CLAVE, MOR-
TUM, STATINI, POMERANIE, CASSU-
BIORUM & VANDALORUM, AC IN
SILESIA GROSNE &c.
DUCIS
BURGAVIO NORICO, PRINCIPALI BERTARDI
MINDI ET CAMINI COMITIS BOHEMOLLE
MARCE & RAVENTSBERGI, DYNASTIE
IN RAVENSTERN, LAMBERG
ET BUDOW
DOLINO SIO CLEMENTISSIMO,
Hanc ipsa Diploma non legitur
Karl Ludwig Wilhelmus de Lantano

SERENISSIME ac POTENTISSIME
PRINCEPS ELECTOR.

Domine longè Clementissime.

Cum Magnarum Tuarum, quibus
fulges, Virtutum, *Augustissime*
Princeps, Terrarum Orbem habeas
Præconem, ego haud immeritò, *Po-*
tentissime Elector, iis enumerandis,
cùm omnem supergrediantur lau-
dem, in præsens superfedeo. Has inter

egregias cùm primo emineat loco
Electoralis Tua Clementia : Mihi
haud vitio verti spero, si ad Eam, in
hoc Academico meo proposito, nec
non studiorum meorum in almâ hâc
Viadrinâ decursu, confugere, atque
exiles has Jurispaginas ad pedes Tuos
devoto subiectæ mentis veneratio-
nisq; cultu devolvere, fructusq; Musarum
mearum reliquos, *Tibi Soli, Domine*,
destinatos, Tuo Sacrosancto
Nomini consecrare audeo. Licet enim
Indulgentissime Elector, Tibi for-
san, humillimi Tui clientis, Sacratissimis
Tuis tum impositi Ulnis, cùm ex
sacro Baptismatis fonte me indignū
susciperes, non ampliùs subeat recor-
datio

datio, ut proinde tantæ audaciæ no-
tam, hæcce *Tibi, Serenissime Elector,*
dicando, incurrere haud debuisssem:
Nihilominus tamen ingens Tua in me
meosq; gratia, me ad qualemcunq;
hanc debitæ gratitudinis ac pii ob-
sequii tesferam, devotâ mente pu-
blicè testificandam excitavit. Qua-
propter, *Clementissime Domine,* exi-
guum hunc conatum, studiaq; mea
sereno ac benigno Vultu suscipies.
Cogitabis, nō omnes pari labi magni-
tudine in Oceanum amnes, nec cun-
ctos gemmas aurumque volvere.
Accipe denique, *Magne Princeps,* pia
mea pro salute Tuâ vota. Velit Ter Be-
nignum Numen, ut *Te* diu diuq; no-
bis

bis incolumem sistat, gloriamque Tu-
am perennet. Servet *Tuum Impe-*
rium contra omnes hostium insul-
tus, faciatq; ut *Augustissima Domus*
Brandenburgica in æternum, im-
mensis adaucta incrementis, stet in-
concussa. Ita precatur medullitusque
vovet.

Serenissime ac Potentissime
PRINCEPS ELECTOR,
DOMINE LONGE CLEMENTISSIME,
SERENITATIS TUÆ ELECTORALIS

Humillimâ devotione
subjectissimus Servus

FRIDERICUS WILHELMUS de LÜDERITZ.

DISSERTATIO
DE
LEGATO SANCTO NON IMPUNI.
PRÆFATIO.

SUMMARIA.

1. <i>Juris Gentium primarii</i>	<i>nis vita & propagatio.</i>
<i>capita omnia sancta, sed</i>	3. <i>Hinc & imperia & arma</i>
<i>alia aliis magis.</i>	<i>sancta.</i>
2. <i>Sanctissima sunt duo homi-</i>	4. <i>Nedum legati.</i>

I.

Tsi omne jus Gentium, primarium certè quod dicitur, sacrosanctum sit inter homines, quædam tamen ejus capita peculiari præ cæteris & insigniore sanctitatis veneratione defensa, sanctiusque ab eo jure iis præsidium adversus injurias constitutum est.

2. Inter hæc, ut hoc saltem exemplo rem mentemque nostram explicemus, duo inprimis occurrunt, hominis vita & propagatio; in hoc enim anima-

A

li,

li cum quædam ipsius Divini Numinis imago ac particula resideat, atq; ideò nihil in terris eo sanctius esse possit, sequuntur inde hæc duo sanctissima jura, tum ut hominis vita in tuto sit adversus homicidas; tum ut matrimonia, quibus fit justa hominis propagatio, castè habeantur, contra adulteros. Quibus accedit sanctimonia personæ parentum, propagationis autorum.

3. Quæ igitur singulis hominibus ex divinæ imaginis caractere impressa est religio ac veneratio, ea multò augustior est in toto populo. Unde sanctissima lex illa, POPULI SALUS: & sacrosancta sunt Imperium, Principum ac magistratum personæ, ipsaque arma, quibus populus, ejusq; salus adversus injurias justè defenditur & propugnatur. Unde vulgo dicitur das *H. N. Reich*; sacra Cæsarea vel Regia Majestas, & apud Flor. *lib. 2. c. 20.* arma sacrosancta, quin bella ipsa legitima, DEI BELLA dicuntur, & liber ipsi Mosi citatur cum inscriptione *de Bellis DEI. Num. 21. v. 14.*

4. Quodsi arma & bella, quæ cum cædibus hominum conjuncta sunt, sacra habentur, quantò magis pacis fœderumq; ministri, quorum interventu populi ex vulnere, quo atrociter per armorum licentiam affliguntur, denuo coalescunt? Hi legati dicuntur, de quorum sanctimonia ejusq; finibus pauca pro disputationis exercitio disserere instituumus.

CAP. I.

*De Legatorum sanctimonia
in genere.*

I. Legan-

SUMMARIA.

1. DE nomine Legati.	tuntur.
2. Sanctum seu sanctimonia quid?	7. Legatos omnes esse sanctos & inviolabiles.
3. Sanctimonia esse gradus: Tribuni olim Sancti.	8. Cui Furi id adscribendum, sententia Grotii &c.
4. Sanctum idem esse ac inviolabile.	9. Vindicatur id Furi Gentium primario.
5. Variæ legatorum species.	10. DEQS acerrimos violati juris legatorum vindices esse semper creditum.
6. Jus hoc propriè pertinere ad legatos, qui ad hostes mit-	

1. **L**egandi vox variè usurpatur, hic mittendi actum notat, senden/ & Legatus dicitur, qui ad alium missus est, ein Gesandter/ vel Gesendeter. Neque tamen quisquis ad alium mittitur, sed is propriè legatus dicitur, qui publica quadam autoritate mittitur, & vix aliter apud probos autores usurpatur. *tot. tit. ff. & C. de Legation. Varro lib. 5. de ling. lat. legatos dici ait, quòd, ut publicè mittantur, leguntur. apud Brisson. de verb. sign. voc. Legati. Etsi, quod inde compositum est, ablegandi nomen, de privatorum quoque actibus accipi solet: ut Cic. II. Verrin. sæpius promiscuè accipit dimittere & ablegare. Et Liv. lib. 1. c. 35. Sub tempus pueros venatum ablegavit. Ita Terent. in Hecyr. act. 3. sc. 3 in fin. & alii.*

2. Sanctimonia ab eo quod Sanctum est, dicitur: sanctum autem est, quicquid ita præ cæteris venerabile & carum est, ut ejus violatio vel non facile metuatur, vel insigniore pœna vindicetur. Equidem nulla lex violari potest, eoque sensu omne jus sanctum est.

4 *Disfert. de Legato sancto non impuni,*
est. *vid. prefat. §. 1. & inde in genere leges istæ, quæ*
pœnam in violatores statuunt, specialiter sanctiones
appellantur; L. 9. §. 3. ff. de Rer. div. L. 41. ff. de Pœn. ve-
rùm hic gradus insignior sanctitudinis eo denotatur.
Quo sensu accipiendum est, quod in l. 8. prin. ff. de Rer.
div. dicitur, sanctum esse quod ab injuria hominum defen-
sum atq; munitum est. scil. insigniore pœna; mox enim
additur ibi exemplum pœnæ capitalis. Sic & Augu-
sti nomen, quod Octavio Cæsari tributū est, idem quod
per sanctum, maximè venerabile, seu σεβασόν significat.
Quod Dion docet d. lib. 53. Augusta dicuntur, quæ sanctis-
sima & veneratione dignissima sunt: ideoq; Augustum Græci
σεβασόν interpretati sunt, quasi maximè venerabilem.

3. Nam & eminentior ista sanctimonia in suos i-
terum dispescitur gradus, & quædam præ aliis sacro-
sancta habentur. De his Cic. *pro Cornel. Balb. circa*
med. Sacrosanctum esse nihil potest, nisi quod populus plebs-
ve sanxisset: deinde sanctiones sacrandæ sunt, aut genere
ipso aut obtestatione & consecratione legis aut pœnæ, cum
caput ejus, qui contra facit, consecratur. His legibus igi-
tur violator sacer fit cum omni familia pecuniaque
sua, prout ex Festo refert Brisson. d. Tract. voc. sancta.
Ita legibus Romanis sacrosancti fuere tribuni plebis,
Cic. pro P. Rosc. post med. Liv. lib. 9. cap. 8. in fin. & cap. 9.
Val. Max. lib. 4. cap. 1. n. 3. adeo ut nec hostibus dedi
nec aliàs ullo modo violari potuerint; Liv. d. c. 8. in fin.
sed qui vel verbulo eos violasset, sacer fieret, & absq;
alio judicio quoque occidi ab iis posset. Dion Casl.
Hist. lib. 53. Tribunitia potestas facit, ut sacrosancti sint, ita
ut, qui quocunque facto & vel verbo eos lesisse visus fuisset,
eum ut sacrum seu piaculo obnoxium etiam indictâ causâ in-
terficere licuerit.

4. Ex

4. Ex his omnibus apparet, omnem sanctitatis rationem in eo consistere, quòd violari nullatenus debeat: Unde *sanctum esse & violari*, tanquam contraria invicem opponuntur, & sanctum dicitur quod violari non debet. Cic. *pro Arch. propè fin.* Sit igitur *sanctum* apud vos nomen quod nulla unquam Barbaria violavit. Et *pro M. Fonteij. circa med.* His quicquam *sanctum* & religiosum videri potest, qui ne religionem quidem colere possunt, nisi eam ipsam prius scelere violarint. Gell. *Noct. Att. 17. c. 2.* Tanta **SANCTITUDO** fani est ut nunquam quisquam violare sit ausus. Cæs. *de Bell. Gall. lib. 6. c. 5.* de Germanis: *Hospites violare fas non putant, SANCTOSQVE* habent. Cic. *Orat. II. in Catil. cap. 8.* An in vastatione omnium tuas possessiones **SACROSANCTAS** futuras putas? Cum Dux Albanorum, Metius, fœdus cum Romanis sanctissime initum fœdisimâ proditione violâsset, indeque bello victus atrocissimo supplicio à Tullo, Rege Romano, destinatus esset, Doce, inquit ei Rex, *humanum genus ea sancta credere, quæ à te violata sunt.* Liv. *lib. 1. cap. 28.* Pariter, cum Appius Claudius Virginie pudicitiam, juxta ac libertatem invasisset, eaque de causâ à plebe foro pulsus esset, plebs verò urbe in sacrum montem secederet, liberi & conjuges rogârunt; *Cuinam se relinquerent in ea urbe, in qua nec pudicitia nec libertas sancta esset.* Liv. *lib. 3. cap. 52.*

5. Quam variæ autem sint legatorum species, & ut invicem distinguantur, vid. *Juris publ. prud. c. 23. §. 36.* His autem omnibus commune est, quòd sint sancti & inviolabiles, sed ù maximè, qui pacis aut fœderis aliisque negotii publici causâ specialiter & cum caractere, ut ajunt, misi sunt: Alii enim sunt talium negotiorum causâ, quæ per privatos quoque expediri

possunt, adeoque tanquam meri negotiorum gestores vel procuratores, vulgo *Agenten*: neque hi semper mittuntur, sed negotia hujusmodi committi saepius iis solent, qui in loco commorantur, sub nomine *Agentium*.

6. Cæterum tota hæc quæstio propriè ad eos legatos pertinet, qui ad hostes mittuntur, & proinde jure hostium haberi ac violari possent: nam qui ad amicos mittuntur, jure communi perinde ut privati quoque homines tuti sunt, nec hoc singulari gentium jure ac privilegio, ne lædi queant, opus habent. Hi igitur majori quidem cum dignitate ac privati ibi vivunt, at jus securitatis ipsis cum omnibus aliis commune est: ea enim beneficio pacis omnibus perinde debetur.

7. In genere igitur legati omnes, etiam ad hostes misi, inter omnes gentes, etsi barbaras, sancti sunt seu inviolabiles, nec in id cumulabimus, quæ passim frequentissimè occurrunt, autoritates; cum & nemini id dubium & planè decisum sit in *l. fin. ff. de Legation. Si quis legatum hostium pulsasset, contra jus gentium id commissum esse existimatur, quia sancti habentur legati.* Et mox: *Itaque cum, qui legatum pulsasset, L. Mutius dedi hostibus, quorum erant legati, solitus est respondere.* Etiamque in rem autorum testimonia longo ordine recenset Grotius *de Jur. Bell. & Pac. lib. 2. cap. 18. §. 1. & in not. ad d. §. 1.* Quibus addi potest *Jul. Cæs. lib. 3. de Bell. Gall. cap. 2.* *Dionys. Halic. Antiq. Rom. lib. 5. cap. 53.* ubi invehitur in Tarquinius, quod sacrosancta obsidum & legatorum Romanorum corpora violare conati essent.

8. Verum ex quo jure sit illud jus legatorum, ne ab hostibus lædi possint, disquiritur. Et Grotius

d. c.

d. c. 18. §. 1. id tribuit juri gentium voluntario, quod secundarium vulgò vocant. Atqui parum præsidii habituri sunt Legati ab eo jure, quo liberi populi & summi Principes non obligantur; atque ita frustra Legati apud hujusmodi Principes ad hujus Juris autoritatem provocarent. Cùm enim illi neminem in terris superiorem, sed solum Deum recognoscant, non possunt humanarum gentium leges eos tenere, nec adeò gentes, quæ superiores non sunt, jus ipsis dare vel dicere. Quin summi Principes hujus secundarii gentium juris capita in suis terris mutare, iisq; uti aliis juribus positivis, ut vocant, derogare possunt, & derogant quotidie in illis articulis de quibus in *tot. tit. Inst. de Rer. div.* agitur.

9. Itaq; ab alterius augustioris Juris reverentia petenda est legatorum inter hostes securitas; ab eo nimirum, quod ab ipsa natura ejusq; Autore sancitum est. Disfidentibus namq; bello populis cuiq; parti naturâ permisum est, oblata satisfactione bellum finire: Ergo & eâdem naturæ lege cum securitate legatos mittere, sine quibus offerri satisfactio nequit. Quin hoc ipso, dum offertur satisfactio, desinit injuria, desinit hostis & bellum, quod justum non est, nisi ad reparationem injuriæ geratur: Belli autem jure cessante, cessat lædendi licentia, & jus hostis in legatum pacis causâ misum. Et licet fortè non illico de conditionibus pacis conveniant, tamen, dum in suspenso est transactio; suspendi interim quoque jus belli in legatum de transactione agentem necesse est; nam alias adhuc omnis componendæ pacis ratio tolleretur, si hic ipse tractatus non esset in tuto: semper verò ea ratio, sine qua id quod naturâ concessum vel constitu-

tum

Disfert. de Legato sancto non impuni,
 tum est, expediri nequit, à natura & ipsa fit necesse
 est. Optime legati Romani ad Cosröem, Regem Per-
 farum: *Si, inqviunt, certantes nunquam conuenirent, in-*
fnitum omnino bellum esset; id verò si finem habiturum non
est, eo occupatos de statu hominum ac natura deicere aptum
est. Procop. lib. 2. de Bell. Pers. Nam & directò eqvidem
 ad humanæ societatis destructionē pertinet, eam rebus
 humanis imponi necessitatē, ut, cum disensio aliqua
 inter duos populos oritur, nunquam debellatum videri
 posset, nisi cū internecone alterius vel utriusq; partis.
 Atque ita Veteres quoque divino juri id adscripsere;
 uti Cic. Orat. de Harusp. Resp. circa med. Jus legatorum, ait,
 cum hominum presidio munitum, tum etiam NB. divino ju-
 re esse vallatum.

10. Hinc Romani ipsos Deos immortales hujus
 sanctissimæ legis suæ, & violatorum legatorum vin-
 dices acerrimos esse crediderunt. vid. Arum. Discurs.
 Acad. 29. concl. 12. Kirchner. de Legat. lib. 2. c. 1. n 52. Quâ
 fiducia erectus Cosfus, Tribunus militum, conspecto
 Larte Tolumnio, Rege Vejentum, Romanos, quorum
 legati occisi ejus jussu fuerant, in prælio acriter ur-
 gente, *Hiccine, inquit, est ruptor fœderis humani vio-*
latorq; gentium juris? Jam ego hanc mactatam victimam
(si modo sancti quicquam in terris esse Dii volunt) legato-
rum manibus dabo. Nec fefellit eventus, sed cæso Re-
 ge altera à Romulo opima spolia Jovi Feretrio tulit.
 Liv. lib. 4. cap. 19. & 20. Nec aliam ob causam everfas es-
 se Athenas, quàm quia se impiaverant nece legatorum
 Perficorum, creditum tum fuisse apparet ex Herod.
 lib. 7. num. 185. Ita plerumq; videmus inauspicato præ-
 lii exitu, stragibus, excidiis litatum fuisse legatorum
 manibus. Haud levi indicio, ab ipso Deo, cui adeò res
 ea cu-

Cap. I. De Legatorum sanctimonia in genere. 9

ea curæ est, sancitam esse & tot tristissimis eventibus sanciri securitatem legatorum. Uti ex hac causâ Thebani ab Alexandro Magno; *Curt. lib. 4. cap. 2.* Veneti à Cæsare; *Cæs. de Bell. Gall. lib. 3. cap. 3.* Ammonitæ & Syri à Davide; *2. Sam. 10. & 11.* Arabes ab Herode; *Joseph. Antiq. lib. 15. cap. 7. & 8.* Alexandri Severi exercitus à Persis; *Herodian. lib. 6. cap. 4.* Sveones oppresso Refone, legato Danico, à Gotrico seu Gotefredo Rege Daniæ, victi & cæsi sunt. *Sax. Gramm. Hist. Dan. lib. 8. in fin.* Etsi *Loccen. Histor. Svec. lib. 2. in princ.* Sveones variata facti specie defendat; qui deinde addit, *non esse consentaneum, adeò juris gentium & nature vel oblitos vel negligentes fuisse Suedos, ut legatum ex solo contemptu per insidias trucidarent.* Sed & alia passim tristissimi exitus exempla, *Conf. Plut. in Pelop. c. pen. & ult. & Corn. Nep. in Pelop. cap. 5.* at vix ulla occurrunt, quibus à violatorum partibus steterit prælii ex hac causa initi victoria. Juri igitur gentium primævo tribuimus meritò legatorum sanctimoniam, atque ideò summos quoq; Principes eâ lege teneri, metuendamq; ipsis esse ejus violatæ vindictam ultricesq; diras asserimus.

CAP. II.

An Legati apud Principem ad quem missi sunt, ex delicto vel contractu conveniri possint.

SUMMARIA.

- Legatos, in loco ubi delinquent, delinquentes, ibi forum sortiri, apud veteres* | *extra controversiam fuisse, nunc acriter litem agitari.*
 - Distinguendum id quod juris, &*
- B

ris, & quod humanitatis, generositatis aut prudentia est.

3. Jure gentium primario legatos in loco delicti conveniri posse. Quod probatur in seq. usq. ad fin.

4. Summam cujusq. civitatis potestatem aequè absolutam esse intra ejus fines, ac est humani generis in universam terram.

5. Fundatam esse eam potestatem etiam in legatis, donec probetur jure naturæ eos exemptos esse.

6. Id non probari ex legatorum sanctimonia.

7. Sanctimoniam non pertinere ad delicta.

8. Eà tribui securitatem non impunitatem.

9. Juris executionem non esse violationem.

10. Jus naturæ non patrocinari sceleribus.

11. Rationem, quæ legatos sanctos esse jubet, totam cessare in delictis.

12. Beneficia non dari delinquentibus.

13. Nec plus juris legatis inter-

hostes tribui posse, quàm pace inter amicos.

14. De jure puniendi delicta nihil singulariter in legatis jure naturæ constitutum esse.

15. Principis potestatem interris suis adventu legati non imminui.

16. Ipsos Reges extra regnum suum non habere summam potestatem.

17. Non posse per naturam fieri, ut quisquam, qui in regno est, à Regis potestate penitus exemptus sit.

18. Idem probatur autoritatibus; ut Theodahati.

19. Lacedæmoniorum; quod exemplum defenditur contra Zoucheum.

20. Lampsacenorum.

21. Anglorum; ubi notatur Zoucheus.

22. & 23. Eorundem; quod & ipsum defenditur contra Zoucheum.

24. Hispanorum.

25. Quod iterum defenditur contra Zouch.

26. Gallorum.

27. Lusitanorum seu Tunetensium.

28. Papæ

28. Papa Pauli IV.

29. Electoris Saxoniae & Land-
gravii Hassiae.

30. De aliis remissivè: ubi Thu-
ani judicium de facto Pau-
li IV.

HÆc quæstio, inprimis ratione delictorum & pœ-
narum, recentioribus seculis acerrimè agitata
fuit: adeò ut illi sententiæ, quòd legati in loco
ubi degunt forum fortiantur, quæ apud veteres ex-
tra controversiam fuit, prolixus tractatus nostrâ
memoriâ oppositus sit sub titulo: *Memoires touchant les
Ambassadeurs & les Ministres publics, par L. M. P. avec des
reflexions faites sur eux &c.* In quam varias vero sen-
tentias iverint autores, pluribus referunt Grot. de J.
Bell. & Pac. cap. 18. §. 4. Zoucheus, tract. de Legat. delinq.
jud. cap. 11. 12. 13. Perez. C. de Legation. n. 11. &c.

2. In hac verò quæstione inprimis discernendum
est id quod generositatis, humanitatis, aut pruden-
tiæ, & id quod juris est. Generosi ac magnanimi Prin-
cipis indicium est, si is legatum, qui faciem sui Prin-
cipis, veluti imago quædam ejus refert, cum ipse eum
punire posset, ad Principem ac Dominum ejus remittit,
atque ita in causa vindictæ jure ac potestate sua cedit:
Et eò magis laudandum est hoc consilium, quòd eo
Principes ad mutua humanitatum officia cultumque
provocantur; magisq; adeò animi moderatione quam
jure & armis certant. Sed & prudentiæ quoque id
est sæpissimè, si potentissimi hostis, causamque inva-
dendi circumspicientis legatus sit, ut vindictam poti-
ùs dissimulet, vel ad Dominum legati rejiciat, quam
Rempublicam in discrimen adducat. Atque ita plu-
rima sunt exempla Regum ac Principum, qui legatos
à publicis atrocibusque delictis impunes dimiserunt

ad eorum Principem, ut Elifabethæ Reginae Angliæ,
&c. Zouch. *d. tract. cap. 5.* Arum. *ad Aur. Bull. Disc. 1. th. 21.*
Inde verò nullatenus efficitur, eos ad dimittendos hos
legatos jure obligatos fuisse. *vid. cap. seq.*

3. De jure vero gentium, primario inquam, e-
jusque ratione si quæeratur, existimamus omnino, Le-
gatos non esse exemptos à Jurisdictione ac potestate e-
jus Principis ad quem misi sunt; adeoque si ibi vel
delinqvunt vel contrahunt, ibi ceu in loco delicti vel
contractûs forum eos nancisci, nec huc jus illud gen-
tium & legatorum sanctimoniam pertinere posse.
Quod & in primis de delictis paulò plenius nunc osten-
demus.

4. Primùm igitur pro certo indubitatoque te-
nendum, quòd jure naturæ summa cujusq; territorii
potestas se extendat ad omnia, quæ sunt & quæ fiunt
in eo territorio. Constat enim, summam illam & ab-
solutam humani generis potestatem in hanc terram,
unde nihil, quod non excedit modum humanum, ex-
ceptum est, non numero hominum, sed terrarum fi-
nibus in plures civitates ita divisam esse, ut non cer-
tis hominum capitibus, sed unice territorii regioni-
bus definiatur, nec aliter definiri possit. Hæc igitur
summa civitatis potestas tantundem intra ejus fines
valet ac totius humani generis in universam terram:
quin nihil aliud illa est, quàm ipsa illa humani gene-
ris summa potestas in plures civitates distincta, & cu-
jusq; civitatis finibus circumscripta.

5. Hæc igitur naturali ratione hoc planè evi-
ctum est pro summa civitatis potestate, quòd, ut lo-
qvuntur, fundata indubiè sit intentio ejus in omnia
quæ territorio continentur, eoque & in legatos, nisi
hos

Cap. II. An Legati apud Principem, ad quem missi &c. 13
hos alio jure naturali inde exemptos ex adverso probetur. Non ergo probandum nunc est, legatos quoque subesse potestati ejus territorii, ubi legationis causa morantur; (id enim in ipsa certissima ratione naturali satis fundatum est) sed écontrario, legatorum exemptio probanda venit, & quidem ex jure gentium primario, quo solo summi Principes obligantur.

6. Ad hujus autem rei probationem nihil aliud affertur, quam illa legatorum sanctimonia hætenus exposita. Ex qua tamen nihil minus sequitur, quam exemptio à Jurisdictione loci ubi sunt: Nam & Tribuni plebis aliique Romæ magistratus, sed & Sacerdotes fuere sancti, nec tamen ideo exempti imperio: nec quicquam commune habet sanctimonia rei & exemptio à summa potestate.

7. Nec sancti dicuntur, qui à juris executione immunes sunt, sed qui ab injuriis defensi. *l. 8. princ. ff. de Rer. Div.* Et præstat iis hæc sanctimonia præsidium contra injurias, non contra jus: neq; enim sanctimonia delictis tribui, neque ex delicto jus sacrosanctum, ex impuro sacrum nasci potest.

8. Sed nec Jus gentium hoc agit, ut Legatis facinorum licentia detur, verum ne aliis in ipsos; ut sanctitate sua securi sint, non ut impunes: quæ adeo invicem pugnant, ut impunitatem scelerum facere non sit sanctimonia, sed summa profanitas.

9. Idem ostenditur ex eo quòd sanctum idem sit ac inviolabile: *sup. c. 2. § 4.* violat autem, qui injuriam & contra jus facit, non qui jus ipsum pœnamq; eo debitam exequitur: juris enim executio nullam injuriam habet. *l. 13. §. 1. ff. de Injur.* Et qui criminis aliquem postulat & condemnat, quin & qui exequitur, lege

14 *Disfert. de Legato sancto non impuni,*
agit: l. 2 § 6. ff. de Orig. Jur. Liv. lib. 26. cap. 16. Licetor viro
forti virgas adde, & in eum primum lege age. directò au-
tem & quàm maximè pugnans, lege agere, & jus viola-
re; legis actio, & ejus violatio. Violare à vi & violen-
tia dicitur, uti Græcis βιάζεν, ἀπό τῆς βίας, unde βίαιος
violentum significat. Igitur jus gentium, dum tan-
tùm violari legatos prohibet, vim injustam, injurias ac
violentias à capitibus eorum amolitur, non autem ju-
ris executiones pœnasq; lege debitas impedit.

10. Neq; verò sanctissimi hujus Juris, ejusq; Au-
toris Dei mens atq; sententia fuit, sceleribus patro-
cinari, præsidium dare machinandi in Principem &
Rempubl. lædendi ac violandi cives, eorumque con-
juges, liberos &c. deniq; ita inviolabiles legatos præ-
stare, ut omnia ipsi violare possint, sublato in terris
illis pœnæ metu, & nemini permisso in eos judicio,
quàm ipsi partis læsæ hosti.

11. Sed & tota ratio, quæ constitutum est jure na-
turæ hoc munimentum legatis, de quo *Cap 1.* in uni-
versum penitus cesfat in delictis: neq; enim paci fa-
ciendæ, foederibus pangendis, aliisque negotiis inter-
ventu legatorum gerendis quicquam officit, quòd i-
psi impune delinquere nequeant, uti officeret si ho-
stium loco essent: nam hic metus, ne ut hostes hostilia
patiantur, excluderet omnem commendi facultatem,
non verò metus delicta haud impune ferendi: flagi-
tia enim evitare eorum arbitrii est; vim hostilem, non
est, nisi lege naturæ illa sanctè prohibita sit. Igitur
cesfante in delictis universalitèr hujus Juris gentium
ratione, jus ipsum planè cesfat. *per vulg.*

12. Et cum hæc securitas in bello & inter hostes
Legatis ut singulare beneficium jure naturæ datum sit,
constat

constat beneficia delinquentibus non dari: ea enim est natura beneficiorum, ut pro meritis dentur; & proinde cum eis pugnat, deberi delinquentibus. *l. 2. §. 3. ff. ad Sct. Velleg.* Beneficii ergo hujus ratio in eo est, ut de publica salute tractantes tuti, non ut delinquentes impunes sint.

13. Sed nec plus legatis ex hoc singulari jure gentium in bello & inter hostes tribui potest, quam jure communi in pace inter amicos ipsis competit. Atqui in pace & inter amicos nihil jure naturæ specialiter de legatis constitutum apparet, nec constitui aliquid necesse fuit, cum jure communi omnes homines, privati quoque, tunc tuti & inviolabiles sint, legatis verò eodem jure ipsa, quæ iis cohæret, dignitas susceptiq; muneris ratio, absq; speciali privilegio naturæ, uti aliis in dignitate constitutis, pro ejus modo securitatem majorem magisq; inviolabilem præstet. Quod igitur legatis in pace apud amicos non conceditur, multò minus iis in bello apud hostes deberi potest: hæc enim naturæ lege id ipsum agitur, ut legatis inter hostes jura pacis restituantur, uti arguit Cic. *Orat. 3. in Verr.* ubi ait tam venerabile & sanctum esse legatorum nomen, *ut non modò inter sociorum jura, sed & inter hostium tela incolume versetur.* Ergo iis tantum incolumitas & securitas eadem in bello competit, ac inter socios & amicos in pace: non verò impunitas, quæ ne quidem in pace.

14. Porro jus puniendi delicta ac flagitia non est proprium vel bello vel paci, sed utriq; temporis commune. At hoc jus gentium singulare, quo de legatorum sanctimonia agitur, bellis specialiter prospexit, ne effrenis illa lædendi hostis licentia, quæ rupto armis

mis societatis vinculo, invaluit, ad legatos extendatur. De aliis verò, quæ bello paciq; communia sunt, singulare aliquid in personis legatorum naturæ legibus constitutum esse ostendi nequit.

15. Quî verò fieret, ut Principis summa potestas, cui ante adventum legati nihil in territorio ejus extimentum fuit, imminui posset ingressu extranei, cui nihil in eo juris est. Quâ item ratione illa lex, quæ legatos non nisi ad pacem fœdera que facienda sanctos fecit, ad flagitiorum licentiã pertinere potest? Delinquendo enim nec intra mandati fines nec legatus est.

16. Quin ipsi Principes, quos Legati repræsentant, si extra suum in alieno territorio morantur, non effugiunt planè auctoritatem territorii in quo sunt, (etsi, si irreverenter Princeps territorii tanti hospitis majestatem haberet, suæ detraheret) nedum Legati. Quod verò Alb. Gent. & Zoucheus *d. tract. cap. 4.* plus tribuunt Legato quàm ipsi Principi mittenti, imagini ac umbræ quàm corpori, eo nihil planè absurdius videri potest; cùm Legatus nihil juris, dignitatis, sanctimoniamque habeat, nisi à concessione sui Principis.

17. Neque verò potest in eodem territorio nisi una esse summa potestas, sive uni personæ, sive pluribus inhærens. Igitur Rex, qui in alieno territorio moratur, vel ibi est ut Rex cum summa potestate, vel ut privatus. Non illud, quia præter summam ejus territorii potestatem alia adhuc in eo esset summa potestas; quæ secum pugnant, hoc magis, quòd naturali ratione civitates, earumque summas potestates finibus territorii conclusas esse, ostensum sit *supr. §. 4.* Quæ verò Zoucheus *d. cap. 4.* de Proconsule, qui urbe egressus ea, quæ voluntariæ jurisdictionis sunt, statim exer-

exer-

Cap. II. An Legati apud Principem ad quem missi &c. 17
exercere potest, prolixè disserit, nihil equidem huc
faciunt; præterquam enim quòd juris illa civilis ca-
pita sint, & Proconsul hæc jura intra fines Imperii & e-
jus nomine peregerit; ex eo quoque, quòd tantum in
causis voluntariæ jurisdictionis, & soli Proconsuli, non
aliis, permisa fuerint, singulariter ita arbitrio legum
civilium statuta ea esse, facile apparet.

18. Neque unquam de eo apud veteres dubita-
tum fuisse ullibi invenitur: Equidem, cum Theoda-
hatus, Gothorum Rex, increpationibus legatorum Ju-
stiniani offensus, in faciem iis diceret: *Tamdiu legatos
dignitatem suam retinere, quoad ipsi sue legationis officia
observarent. At si Regem contumeliã affecerint, vel adulte-
rium commiserint, occidi posse*: Legatus nihil excepit ra-
tione fori, sed *negavit, Legatis per custodias, quibus septi
sint, relinqui peccandi occasionem.* apud Procop. de Bell.
Goth. lib. 1. fol. m. 15.

19. Et legati Atheniensium, cum à Lacedæmoniis
quasi conscii invasionis quam Sphodrias fecerat, com-
prehensi in vincula conjicerentur, nihil conquesti sunt
de privilegio legatorum, sed de causa ipsa responde-
runt, & se omnium ignaros esse testati atque ita di-
missi sunt: Xenoph. Rer. Græcar. lib. 5. fol. m. 388. Et
frustra est quod Zoucheus ait, videri eos non ad La-
cedæmonios, sed ad alios ablegatos fuisse. Nam nec
quicquam hujus ibi dicitur, & apud Lacedæmonios
commorati sunt: & licet id ita esset, si tamen in loco
ubi transeunt, conveniri possint, cum ubique apud a-
micos æquè sancti sint, (vid. *infr. cap. 4*) nedum apud
hostes poterunt. *de quo supr.* Deniq; non modò custo-
dia detenti, sed & in vincula conjecti dicuntur.

20. Ita Lampfaceni, cum Verres Legatus Roma-
norum

C

norum

18 *Disfertat. de Legato sancto non impuni,*
norum primarii civis filiam ad stuprum vi abduce-
re tentaret, concione habita consenserunt, sibi jus esse
Legati capiendi ac puniendi, nec Romanos id impro-
baturus esse. Ita enim refert Cic. *I. Verrin. cap. 33.* con-
clusum ab omnibus fuisse: *Non esse metuendum, si Le-*
gati nefarium scelus Lampfaceni vi manuq, essent, ne Se-
natus Populusq, R. in eam civitatem animadvertendum pu-
taret. Quod si hoc jure Legati P. R. in socios nationesq, exte-
ras uterentur, ut pudicitiam liberorum servare ab eorum li-
bidine tutam non liceret, quidvis esse perpeti satius, quam in
tanta vi atq, acerbitate versari. Adeo vero id non im-
probârunt Romani, ut Cicero de hoc quoque crimine
Verrem deinde accusaverit, & Lampfacenos, qui pre-
cibus Romanorum civium victi eum demiserant, pu-
blicè deprædicaverit.

21. Maximis quoque studiis agitata est lis illa in
Anglia, ubi Scotorum Reginae Legatus, Rosensis Epi-
scopus, in Reginam Elisabetham impiè machinatus,
rebelliumque nefariis consiliis immixtus, indeque in-
terrogatus, etsi satis impudenter contenderet, *ratio-*
nes non alteri, quam suo Principi reddendas esse; Cambd.
Hist. Elis. part. 2. ad an. 1571. p. 217. tamen captus & in in-
sulam Eliam devectus est: tum verò Consilio JCto-
rum publicè habito, ac re perpenfa, ex eorum sen-
tentia ei, acriter ante objurgato, responsum est: *Non*
amplius eum pro Legato agnoscendum, sed ut perniciosè me-
ritum malè multandum esse. Inde in arce Londinensi
arctissimè custoditus, adeo judicium Reginae subiit, ut
ad articulos quoque & omnia, quæ rogatus fuit, re-
sponderit. Cambden. *d. loc. p. 220. 221. 222.* ut frustra o-
mninò hîc sint effugia Zouchei. *d. tract. cap. 7.*

22. Idem Zoucheus fatetur, Hispani Legatum, in
Anglia,

Anglia, Episcopum Aqvilanum, eò quòd Italum, qui in alterum bombardulam disploserat, in ædes ipsius fugientem clam emisisset, domo conclusum & interrogationibus subditum, atque adeò judicio subiectum fuisse. *d. cap. 7.*

23. Id quoque Bernardino Mendozæ, uti antea De Spelio, utriq; Hispaniæ Regis Legato in Anglia accidit, qui ejusdem flagitii postulati, re deprehensâ, Regno exire jussi sunt. Cambden. *d. tract. part. 3. ad an. 1584. p. 404.* ut appareret, judicio eos subiectos, sed pœnæ meritæ atrocitatem pro temporum rationibus remissam fuisse. Quod & Cambdenus de Mendoza addit; *Eum sacrosancto legationis jure ad proditionem abusum, antiqua severitate igni & ferro (ut multis visum) persequendum fuisse.* Unde miratur, quòd hic homo, post tantam Reginæ clementiam fremens furensq;, quasi violato legationis jure, in Galliam pervenerit. Quasi verò Legatus, proditor Majestatis, sanctior fit in alieno, quàm ipsa sacratissima & Dei vicaria Majestas in suo; & ille plus juris in alieno habeat ad violandam ipsam Majestatem, quàm hæc in suo ad se tuendam proditionemque persequendam.

24. Quamquam verò ea res malè habuerit Philippum Hispaniæ Regem, idem tamen & ipse probavit in legato Veneto, ad cujus domum cum quidam profugeret, ac Marechallus capiendi ejus causâ domum Legati ingressus, at à satellitibus malè tractatus esset, Præpositi justitiæ præsentem Legato, in aliam domum interim transire coacto, delinquentes apprehensos, alios capitis, alios fustigatione, alios ad triremes damnârunt, & ipse Rex Hispaniæ Philippus literas ad Principes Christianos dedit, *se nolle legatos suos*

*Disfert. de Legato sancto non impuni,
immunitate muneris, justitiâ sanctiores esse, quin legibus
Regni conveniri & damnari possint, si quando facinus ab of-
ficio aut mandato sibi imposito alienum commisissent.*

25. Equidem Zoucheus mirum in modum se tor-
quet, ut hujus exempli vim effugiat, indeque gratis
fingit, non legati satellites, sed hospitis famulos tan-
tum condemnatos fuisse, & quòd Rex promiserit a-
liis Regibus vindictam in Legatos suos ibi delinquen-
tes, id non factum esse quasi agnovisset jus gentium,
sed arbitraria cessione juris sui, ea quidem satis vana
videntur. Nam Autor ille, quem *cap. 6.* allegat, Maer-
fellar, expressè refert, per familiam Legati vim factam
fuisse, nec alter Autor, in quem incidisse se adeò gau-
det *cap. 7.* id negat, sed è contrario ait, fenestras fa-
mulis vim minitantibus oppletas fuisse; Nec verò cre-
dibile est, hospitem legati tantam manum famulorum
aluisse, quorum alii ad mortis, alii ad fustigationis, a-
lii ad triremium pœnam damnati dicuntur. At verò
omnes, qui deliquerant, excepto solo Legato, prehen-
sos damnatosque fuisse, idem tradidit. Gratis igitur
fingit Zoucheus, nullum è famulis legati inter eos fu-
isse. Equidem contrariū quoq; apparet ex allegatis lite-
ris Philippi, quæ de Legato, qui facinus admisit & ideo
judicium pati cogitur, ad Principes scripsit, idemque
de suis Legatis permisit; quàm ineptè, si neque Lega-
tus nec famuli Legati tale quid passi fuissent? Quis ve-
rò crederet, tantum Regem tam temerè jus suum adeò
eminens, (ne Legati ipsius alibi puniri ob delictum pos-
sent) sine causa repudiâsse, & se suosque Legatos in
tantò deteriore præ cœteris Regibus (qui id non re-
miserant) conditionem abjecisse, quinimò circulari-
bus literis, nemine petente, & cum nulla esset causa
(uti

Cap. II. An Legati apud Principem, ad quem missi &c. 21
(uti nulla est, si nihil vel in legatum vel in ministros
ejus statutum fuit) hanc tanti juris profusionem si-
gnificâsse? Certum itaq; est, Regem literis his facti
hujus, ne alii id calumniarentur, justitiam ex jure gen-
tium defendere, atque, ut appareret hanc verè ejus
sententiã esse, paria in suos Legatos delinquentes per-
mittere voluisse.

26. Sed & Henricus IV. Galliarum Rex, in Legati
Hispanici Ministrum, qui Secretarium Regis ad pro-
ditionem oppidi corrumpere conatus fuerat, judicium
exercuit, eumque carceri inclusit, & Legatum Hispani-
cum eo nomine conquerentem masculè refellit. Et
frivolum est quod reponitur, non in Legatum, sed e-
jus ministrum, nec in hunc graviorem pœnam statu-
tam fuisse: Nam Legati Comites æq; ac Legatum fan-
ctos esse constat, nec quæritur quam pœnam, (quæ ar-
bitrio Judicis vel infligitur vel remittitur) sed an ju-
diciam pati cogantur.

27. Nec illud evitari potest, quod ex Warsevicio
affert Kirchnerus *de Legat. lib. 2. cap. 1. n. 116* de Legato,
qui ob adulteria & condemnatus & ultimo supplicio
affectus fuit, sive à Lusitanis ut Warsevicius, refert,
sive à Tunetensibus, ut Zoucheus ex Hotomanno con-
jicit. *d. tract. cap. 7. in fin.*

28. Ipse Paulus IV. Papa, cum Vegam legatum
Regis Hispaniæ in carcerem misisset, eoq; nomine Dux
Albanus querelam moveret, respondit: *Vegam fines man-
dati egressum, & muneris sui oblitum esse, quippe seditio-
num, machinationum, consiliorum, clam in S. S. & Se initorum parti-
cipem, ob id jus illud inviolabile, quod ad defensionem obten-
dat, culpâ suâ amisisse, ut meruerit sic habitum esse, & nunc
etiam haberi &c.* Thuan. *lib. 17. ad ann. 1556. p. m. 791.*

29. Quibus in cumulum accedit, nec parum momenti affert Sapientissimorum Germaniæ Principum, Johannis Friderici Electoris Saxoniae, & Philippi Landgravii Hasfiæ autoritas & testimonium, qui scripto publicè edito ad Henricum Ducem Brunsvicensem A. 1539. ita rescripserunt: Haben aber solche Legaten in zeit ihrer Legation etwas verwürcket/betrügliche Sachen braucht oder gehandelt / so hat man Sie ohne Unterscheid angegriffen/ gefänglich angehalten / ihre Brieffe erbrochen / und zu zeiten gestrafft / apud Arum. *ad A. Bull. Disc. 1. th. 21 p. 40.*

30. Alia exempla autoritatesque videri possunt apud Arum. *d. thes. 21. & de Jur. publ. Disc. 14. quest. 16. & Disc. 29. Concl. 12.* Kirchner. *de Legat. lib. 2. cap. 1. num. 107. & seqq.* Bodin. *de Republ. lib. 5. cap. 6. in fin.* Zouch. *d. tract. cap. 6. §. 12.* Perez. *C. de Legation. n. 11.* Quamquam non omnia quæ allegant exempla rei, quæ intenditur, probandæ satis convenient. Quò & pertinet factum Pauli IV. Papæ, prout Thuanus *d. lib. 17. pag. 790.* id refert: nam Regis Hispaniæ Legatum, qui nihil deliquerat, ideo carceri inclusisse dicitur, quòd, cum bellum inter ipsum & Regem ortum esset, Dux belli Hispanicus in ipsum duceret: unde Thuanus, *Legatum*, ait, *nulla juris gentium habita ratione in carcerem conjici jussit: ex quo non prius dimissus est, quam pax anno sequenti convenit.*

CAPUT III.

Ubi solvuntur contraria.

SUMMARIA.

1. *Afferuntur dubia contraria, & imprimis loco Livii.*
2. *Explicatur Livius, & contrarium magis inde probatur.*

3. 4. 5.

3. 4. 5. Locus Salustii affertur, explicatur, & contrarium magis inde ostenditur.

6. Ad reliqua Grotii argumenta Responsio generalis.

7. Resolvitur argumentum primum.

8. Et alterum.

9. Et ultimum.

10. Convincitur Grotius ex propria opinione.

11. Responsio ad exempla con-

traria; Ex eo, quod Legati dimissi sint, non sequi, dimitti debuisse; ut ex eo, quod puniti sunt, sequitur puniri potuisse.

12. Et si hodie Principes soleant dimittere, non inferri jus natura, sed vel meri arbitrii & generositatis actus esse, vel jus gentium secundarium, quo non tenentur.

I.

ADversus doctrinam tam evidentem ac certam, & tot juris naturalis momentis, gentiumq; autoritatibus subnixam, quæ afferri solent, mirum equidem est quam fatiscant & langveant. Grotius qui tract. de Jur. Bell. & pac. lib. 2. cap. 18. §. 4. causam hanc totam ad jus gentium voluntarium refert, & proinde unicè quousque gentes consenserint spectandum esse putat, (quod refutatum est cap. 1.) in id duo maxime laudat judicia, Livii & Salustii. Livius lib. 2. cap. 4. refert, Legatos Tarquiniorum conspirasse cum adolescentibus nobiles Roma, & adolescentes in vincula conjectos, de Legatis paulò addubitatum fuisse: Tum, quid decreverint Consules de Legatis, ita addit: *Quanquam visi sunt commississe ut hostium loco essent, jus tamen gentium valuit.*

2. Verum, ille locus magis adversatur haud obscure Grotio & qui eum sequuntur. Duo enim sunt decreti hujus membra: in priore refertur quid de jure visum fuerit Consulibus, seu quid senserint jure fieri potuisse; scil. *Visi sunt commississe ut hostium loco essent; a-*
deoq;

deoq; iis jus gentium non prodesse. In altero verò, quòd tamen jus gentium, remisso eo jure in hostes, quo uti potuissent, valuerit. Igitur mitiore viâ ultrò usi sunt Consules, & jus gentium, quod aliàs legatis competit, in hunc quoque casum, quo ut hostes haberi damnariq; jure potuissent, extendi ac valere placuit. Atq; hæc ergò est vera loci hujus sententia, quòd Legati rigido jure amiserint quidem jus gentium, sed nihilominus tamen id ipsum indultum fuerit. Nam quòd Consulibus visum fuerit, Legatos subesse judicio populi Romani, vel inde quoq; patet, quia absq; hæsitacione profecti dicuntur ad eos comprehendendos. Liv. *d. cap. 4.* quod fieri non potuisset, si exempti eorum Jurisdictioni fuissent. *Conf. infr.*

3. Ita & alterius loci, qui est Salustii *de Bell. Jug. cap. 35.* sententia planè invertitur ab iis qui dissentiunt. Jugurtha Rex Romam venerat & una Bomilcar Comes ejus; adeoq; hic propriè nec Legatus nec Legati Comes fuit, sed fide publica, adeoq; data securitate, adiit Romam; quod perinde est: nihil enim refert, jure gentium an pacto publico detur alicui securitas. Hic Bomilcar instinctu Jugurthæ obtruncaverat Masivam, Masinissæ nepotem, quæsitumq; an, non obstante securitate publicè datâ, in eum statui potuerit. Et ait Salustius: *Fit reus magis ex æquo & bono quàm ex jure gentium Bomilcar.* Ergò constat reum esse factum; non potuisset autem reus fieri Romæ, nisi forum ibi competens fuisset. Quin factus est reus ex æquo & bono: non igitur contra jus gentium. Certum ergo est, non hanc esse sententiam; Bomilcarem non potuisse jure gentium reum fieri; sed contra, non tantum potuisse reum fieri, sed & in vincula conjici, gravi-

graviusq; in eum, factò jam iudicio, pro rei atrocitate statui. Hoc autem, quod jure gentium fieri poterat, factum non est, sed mitius cum eo actum & dies tantum dicta, cæterum ipse nec vinctus nec comprehensus fuit; quæ res deinde quoque viam ipsi aufugien- di fecit.

4. Hoc ergo voluit Salustius, Bomilcarem reum factum fuisse non juxta rigorem *juris gentium*, sed mitius & magis ex æquo & bono. Hæc enim verba, juri opposita, significant rigidi juris mitigationem, Græcis, *ἡμετέριον*, ut in *l. 17. de Inj. rupt. irr.* Licet subtilitas juris refragari videtur, attamen voluntas ex æquo & bono tuebitur. Et in *l. 16. ff. de Cond. & dem.* dicitur: *In his possunt res ex æquo & bono interpretationem capere; ea vero quæ ex testamento oriuntur, necesse est secundum scripti juris rationem expediri.* Add. *l. 8. C. de Judic.* & Cicer. *lib. 7. ad Attic. ep. 7.* Inde natum, æqui boniq; facere, consule- re &c. id est, in mitiorẽ clementioremq; partem facere. Idem Cic. latè in *Orat. pro A. Cæcin. circa fin.* Tum, ait, ad istam orationem decurrunt, cum se in causa putant habe- re æquum & bonum quod defendant; si contra verbis & lite- ris, & ut dici solet, summo jure contenditur, solent isti ini- quitati & boni & æqui nomen dignitatemq; opponere. Tum vociferantur, ex bono & æquo, non ex callido versutoq; jure rem judicari oportere. Intelligitur ergò his verbis ra- tio mitior juri duriori opposita.

5. Quin ex hoc ipso exemplo evidentissimè sen- tentia, quam defendimus, confirmatur. Refert enim Salustius, *d. l.* Jugurtham hunc reum, ne supplicium de eo sumeretur, clam dimisisse in Numidiam. Atq; adeò nõ tantum actu reus factus ille fuit, sed & agnovit

D

Jugur-

Disfert. de Legato sancto non impuni,
Jugurtha supplicium de eo Romæ, non obstante data
securitate, sumi potuisse.

6. Cœtera, quæ adducit Grotius *d. l.* ipse con-
jecturas esse ait, ex quibus colligere intendit, placu-
isse gentibus, ut Legati videantur extra territorium
esse. Verùm in genere primùm notamus, nec ex con-
jecturis jus naturæ oriri, sed id probandum esse: nec,
etsi probaretur gentibus ita placuisse, exinde obliga-
rentur summi Principes, qui non tenentur placitis
gentium, sed solo jure naturæ. Nec esset id jus na-
turæ, sed jus saltem gentium secundarium: de quo
hîc non quæritur. *Vid. supr. cap. 1.* Denique nec ex sin-
gulis, quæ adducit, quicquam inferri potest, ut jam
apparebit.

7. Primùm enim ait, *Privilegia ita intelligenda, ut
aliquid tribuant ultra jus commune. Quod si legati ab in-
justa tantùm vi tuti essent, nihil in eo magni esset, nihil præ-
cipui.* Resp. 1. Hoc equidem insigne satisque eximi-
um est, quòd legati, qui hostes sunt & ab hostium par-
tibus veniunt, & qui proinde jure belli ut hostes ha-
beri, occidi, spoliari, lædiq; possent, non modò æquè
tuti sint ac amici, sed & apud hostes ipsos sancti & in-
violabiles. Tanta itaque tamque eximia hujus pri-
vilegii vis est, ut juri belli non modo deroget, sed il-
lud quoque in universum in personis legatorum abo-
leat, atq; cum inviolabili sanctimonia commutet, cum
aliàs hæc duo invicem contraria fuerint, hostem & san-
ctum esse: ut apud Virgil. *Æneid. lib. 3. vers. 406.*

Ne qua' inter sanctos ignes in honore Déorum

Hostilis facies occurrat & omina turbet.

2. Sed nec id adeò efflagitamus, ut jus legatorum pro
privi-

privilegio habeatur: cum sufficiat, jure naturæ communi legatorum securitati, non flagitiis cautum esse.

8. Deinde ait: *Securitas legatorum utilitati, quæ ex pœna est, præponderat: nam pœna haberi potest per eum qui misit; qui si punire nolit, bello exigi ab ipso potest: nec bello nos eximet legati pœna, si factum ejus probet qui misit.*

Resp. 1. Securitati Legatorum nihil decedit, etsi impune delinquere non audent, ut probatum *cap. 2.* Nec 2. naturæ jure quæritur, quid parti alteri utile, sed quid justum sit. 3. Mirum verò, si quis, collata securitate Legati cum securitate Principis ac Reipublicæ, illam huic præferre haud erubuerit, & magis prospectum vellet personæ Legati, quam toti civitati ejusque Principi apud quem degit. Quid enim non metuendum Principi ab hostis ministro, qui legati jure propè domesticus est; animo, quem hostilem retinet, hostis; impunitatis fiducia ferox & tumidus? Quid non a furus est legatus in Principem ac Rempublicam hostilem, cui occasio & impunitas audaciam accendunt, & spes promerendæ Principis sui gratiæ animum studiumque machinandi grassandi que acuunt? Hoc exemplum legatorum in Reginam Angliæ Elisabetham conspirantium docuerunt; quam Ipsa quotidie propè in discrimen vitæ Regni que adducta, ipsique quotidie in propriis propè Laribus cum tot periculis de omnibus fortunis dimicandum fuerit, uti ex Cambdeno expositum est, uberiusque videri potest. Cui igitur utilius est prospici, Principi totique Reipublicæ, ut tuti, an personæ legati, ut impunis sit? Denique 4. quis probet consilium Grotii, bello potius pœnam à Principe, qui legatum non punit, exigere, quia, si is factum probet, pœna legati bello nos non sit exemptura?

28 *Disfertat. de Legato sancto non impuni,*
ra? Id enim negari planè nequit, fatiùs utique esse,
pœnam jure imperii à Legato, quàm bello à Principe
adversario cum summo discrimine Reipublicæ exige-
re. Quod si hic vindictam bello moliatur, injuriâ mo-
litur, quæ alteri jus puniendi auferri nequit: expe-
ctandusque est cæteris paribus, belli eventus malâ
causâ dignus.

9. Porro addit Grotius: *Parte altera valde in lu-
brico locatur salus Legatorum, si actuum suorum rationem a-
lii reddere debeant, quàm à quo mittantur: nam, cum ple-
rumq; diversa, saepe & adversa sint utriusq; partis consilia,
vix est, ut non semper aliquid in legatum dici possit, quod
criminis accipiat speciem.* Resp. Uti idem prope est
cum præcedente argumentum, ita eadem responsio:
Magis utique in lubrico locatur salus Principis & to-
tius Reipublicæ, si in ejus quasi sinu Legatus hostis im-
punè delinquere, machinari in Rempublicam &c. po-
test. Quid igitur potius, legati persona an Reipubli-
cæ? Cæterum nec saluti legatorum insidias lex na-
turæ, sed flagitiis pœnas statuit. Nec videndum quid
utile, sed quid justum sit quæritur. Sed nec in lubrico
locatur salus Legatorum, si jure agunt. Quin etsi in eos
quid ita statuatur, id per injuriâ fiet, quæ fieri posset,
five jus puniendi sit Principi, five non sit. Si igitur
salus Legati in lubrico est apud Principem ad quem
mittitur, id non est ex jure puniendi, sed ex injuria.
In eo verò maximè fallitur Grotius, quod ait, *semper
aliquid in Legatum dici posset, quod criminis accipiat speci-
em.* Potest enim legatus causam Principis sui apud
eum ad quem mittitur palam omni studio & conten-
tione agere, quod in speciem criminis verti neuti-
quam potest; at verò clam machinando in Principem,
vel

vel alios lædendo omninò delinquit, neque id speciem delicti habet, sed verum omninò delictum est.

10. Quod præterea Grotius *d. l.* concedit, non modò legatum juberi posse, ut è territorio abeat, sed & si necesse sit, capi & interrogari; eo agnoscit legatum subjectum esse Jurisdictioni Principis ad quem mittitur. Alioquin enim, si exemptus esset ei Jurisdictioni, nec capi nec iuterrogari posset: quippe qui sunt actus Judicis & Jurisdictionis.

11. Afferuntur quoq; plurima exempla eorum, qui legatos delinquentes remisere ad Principem suum: de quibus Zouch. *d. tract. cap. 5.* Verùm ex talibus exemplis nihil concluditur: ex eo enim, quòd plurimi Principes dimiserint legatos delinquentes, non sequitur, quòd jure ad id obligati fuerint, vel obligatos se crediderint, cum vel ex gratia ac clementia, vel ex animi magnitudine & generositate, vel pro Reip. suæ temporumq; rationibus ita egisse potuerunt. Non enim magni Principes semper attendunt, quid facere jure possint, sed & quid consultius sit sibi ac Reip. suæ, quid generosius, quid decentius &c. At ex eo, quòd populi ac Principes in legatorum delicta inquisiverunt & animadverterunt, sequitur id jure naturæ sibi licitum permisumq; sensisse. Itaq; ex his affirmativè, ut loqvuntur scholæ, inferri potest, ex illis negativè non potest.

12. Etsi igitur hoc præsertim seculo Principes ac populi Europæ vix vel rarissimè in legatos, si quid admiserint, statuere, sed vel illud dissimulare vel Principi ipsorum denunciare id soleant; non tamen inde concludi potest, quòd jure non possint in eos statuere; sed quòd vel id præsentis rerum statu non conducere,

30 *Disfert. de Legato sancto non impuui,*
 cere, vel quòd generosius id esse existiment ita age-
 re; vel deniq; si id juris esse velint, non esse hoc nisi
 jus gentium secundarium, quod summos Principes,
 qui non nisi DEUM superiorem agnoscunt non
 obligat, ut *supr. dictum.*

CAP. IV.

De

Reliquo jure sanctitatis Legatorum.

SUMMARIA.

<p>1. Jus gentium legatis da-
tum extendi quoq; ad eo-
rum Comites, Vasa, &c.</p>	<p>9. Aliam quæstionem esse, quos
mittere decorum sit.</p>
<p>2. Inter Legatos & eorum Co-
mites non esse differentiam
ratione fori.</p>	<p>10. An jus gentium legatis com-
petat in terra hostis, ad
quem missi non sunt? Neg.</p>
<p>3. An Legati ex contractibus
suis conveniri possint in loco
legationis? Aff.</p>	<p>11. Jus gentium non oritur ex
eo quod Legati Principem
suum representent.</p>
<p>4. Legatorum jus revocandi
domum an sit meri juris po-
sitivi? Aff.</p>	<p>12. An Legati jure talionis vio-
lari possint.</p>
<p>5. An tamen Legatis conceden-
dum sit? Aff.</p>	13. Illustratur id exemplis.
<p>6. Commendatur id quod hu-
manius est.</p>	<p>14. An perduellis, vel ob crimina
ejectus, si Legatus veniat,
jure gentium uti possit?
Neg.</p>
<p>7. Exemplum uxoris Legati Hi-
spanici.</p>	<p>15. An qui speculandi causa ve-
niunt.</p>
8. In arbitrio Principis esse,	16. De Pœnis violantium.

QUam hætenus legatis asseruimus inter hostes
 quoque securitatem sacrosanctam & inviolabi-
 lem, eadem Comites quoq; & famulos eorum,
 quin

quin vasa & sarcinas contineri dubium esse nequit. Eadem enim necessitatis ratio ipsos ipsorumq; sarcinas perinde defendit ac legatos: quippe non magis legati sine Comitibus ac sarcinis iter facere, & ea quæ gravissimi muneris sui sunt, obire possunt, quàm pax & fœdera absq; legatorum interventu fieri. Quod cum omnium quoque gentium suffragiis comprobatum sit, nec in disceptationem publicam veniat, exempla & autoritates in id afferre prorsus supervacaneum est. vid. Grot. *de Jur. Bell. & Pac. lib. 2. c. 18. §. 8. & 9. & ibi Interpp.*

2. Etsi autem negandum non sit, majoris sanctimoniam ac venerationis gradu Legatos ipsos quàm ministros eorum habendos esse, perperam tamen inde differentiam fori infert Zouch. *d. tract. cap. ult.* ubi legatum non posse in loco delicti conveniri, ministros & Comites posse tradit. Cum enim omnes sancti sint & inviolabiles, & sanctimoniam tantum gradu in loco legationis distingvantur, id saltem inde sequitur, quod mitius puniendi sint Ministrorum quàm Legatorum violatores. Sed quid inde ad forum ipsum? Ad pœnas violantium Legatos id pertinet, non ad forum Legatorum & Comitum delinquentium. Si sanctimonia legatos foro delicti eximit, eadem & Comites ipsorum eidem foro subtrahet. Et si pœnam personis sanctis ob delictum infligi, violatio est, non magis Comites quàm Legati jure gentium violari possunt; si non est, (uti non esse demonstratum est *cap. 2.*) in utrosq; pœna perinde statui potest, quia jure gentium sola violatio eorum interdicta est.

3. Quæ hæcenus de foro Legatorum in delictis tradita sunt, eadem iisdem rationibus obtinent etiam in

in

in contractibus eorum. Nam cum jam constet, legatum non posse declinare potestatem territorii in quo moratur; nec sanctimoniam legatorum impedire executionem juris, sed licentiam hostilem & jura belli ac hostium, &c. ab iisdem principiis perinde forum contractus arcesitur ac forum delicti. Atq; hoc ita discretè quoque ratione ejus, quod tempore legationis contraxerunt, statuitur in jure communi. *l. 2. §. 3. & seqq. ff. Judic. l. 23. ff. eod.*

4. Cœterum, cum jure civili beneficium hoc datum sit legatis, ne ratione eorum quæ alibi, vel in loco quidem legationis, sed ante legationem contraxerunt, ibi conveniri possint, sed jus domum revocandi habeant, *dd. ll.* dubitari potest, jurisne civilis ac positivi id sit, an juris gentium? Equidem si rationem Juris gentium inspicimus, indistinctè legatos ex contractibus suis in loco legationis, quoad ibi degunt, conveniri posse dicendum est. Quicumq; enim intra fines territorii, eoq; ipso sub ejus potestate existunt, in eos naturali ratione jus dici à magistratu loci, ubi sunt, adeoq; ex omnibus causis ibi rei fieri possunt: uti pluribus exponit Dn. Præf. *in Disp. de Fundat. in terr. pot. tit. 4. §. 11. seqq.* & ejus juris vestigia hodie inter gentes apparent in Jure arrestorum, quo, ubicunq; reperiuntur, personæ & res fisci possunt. Beck. *de Jure Sist. cap. 2.* Quare & legati, quos Juribus loci illius non esse exemptos docuimus *cap. 2.* ut ex delictis, ita & ex contractibus suis aliisq; causis legitimis ibi conveniri poterunt, cum jus gentium ipsis tantum securitatem à vi hostili, non autem immunitatem ab executione juris præstet, ut pariter probatum dedimus. *d. cap. 2.* Non differunt ergò legati in causis juris gentium ratione fori ab aliis;

liis, qui sub potestate territorii sunt. Idq; inde confirmatur, quia jure civili jus revocandi domum, tanquam singulare beneficium civile & tanquam privilegium legatis concessum est; *dd. ll.* inde enim colligitur jure gentium communi id secus esse.

5. At cum tamen jure civili tota hæc ratio fori mutata sit, etiam de legatis aliter statui necesse est. Legibus enim placuit, ut reus ex contractibus suis extra locum contractus conveniri nequeat, nisi civis atque adeo in loco domicilii sit: quin, ut ne quidem in ipso contractus loco retineri possit, si tantum transitu utatur; *l. 19. §. 1. & 2. ff. de Judic.* quia durissimum visum fuit, quotquot locis quis navigans vel iter faciens delatus est, tot locis se defendi; prout ratio illa civilis adducitur *in d. §. 2.* Hoc jus igitur Legatis quoq; denegari nequit; tum quia, quemadmodum Legati in loco illo ex causis saltem juris gentium obligantur, ita communibus gentium beneficiis ibidem eos uti fas est: tum quia Legatos validior multo ratio contra creditores suos defendit, publicæ scilicet utilitatis; negotiis enim publicis, quæ inter Legatum & Principem loci expedienda sunt, magnum impedimentum afferret, si ille omnibus creditoribus suis ibi respondere teneretur.

6. Quinimò, etsi, ut dictum §. 4. ex contractibus in loco legationis initis jure conveniri possint, longè tamen humanius, prudentius ac generosius, quin & publicè utilius est, si Princeps eo jure suo non utatur, sed remittat actores ad forum ordinarium Legatorum: & quidem multo æquius & facilius hoc honoris ac venerationis tribuitur Legatis nihil delinquentibus, sed ex licito contractu negotiove saltem

E

conven-

34 *Disertatio de Legato sancto non impuni,*
conventis, quòd, etsi criminis postulentur, ex huma-
nitate tamen pœnâ iudicioq; sæpius abstineri soleat:
uti expositum est. *cap. 2.*

7. Ita in uxorem Legati Regis Hispaniarum ad
Sabaudia Ducem, ratione æris alieni arrestum non
modò Turini decretum, patiente Duce, sed & res
quædam mobiles captæ fuerunt, ex humanitate verò
postea illud relaxatum est; ut refert *Autor des Memoires*
touchant les Ambassadeurs. propè fin. p. 619. ubi quidem ex
hypothesi sua id vocat *une action irreguliere & choquan-*
te, cuius rigorem deinde excusaverit Dux per ab-
sentiam suam; at verò ipse id tribuit summæ Ducis
humanitati, in primis erga sexum fœmineum, fate-
turque Ducem ipsum id passum fuisse. Et sanè, si
hoc factò jus gentium læsum fuisset, non suffecisset
hæc excusatio, sed gravissimè equidem puniendi fu-
issent, qui arrestum contra jus gentium decreve-
rant. Quæ vero Grotius *d. cap. 18. §. 9. & 10.* in con-
trarium asferit, asferit tantùm, non probat.

8. Competit autem hoc jus inviolabilis sancti-
tatis omnibus Legatis publica autoritate missis; etsi
ut dignitatis, ita &, si violentur, pœnarum gradus
sint: modò jure gentium Legati esse possint; id quod
totum, modò naturæ defectus, uti furoris, infantia
&c. non fit impedimento, est in arbitrio Principis
mittentis. Ita Legati Juribus nihil derogatur, etsi quis
fœminas vel Clericos, vel vilis conditionis, aut ne-
gotiorum imperitos mittat; nam & omnium horum
generum Legatos nostrâ quoque memoriâ missos esse
constat, & Ludovici XI. legatus tonsor fuit. *Comin-*
Comment. lib. 8.

9. Alia quæstio est, quid magis decorum, con-
gruum

gruum, & è re publica videatur; quod ipsum quoque à Principis judicio pendet, an satis decorum aut è re fit, virilia & publica negotia foeminis, secularia & civilia Clericis, gravissima tonforibus, & momenta Reip. imperitis committi. Principi enim liberum est eligere per quos negotia sua explicari velit: neque ideo minùs illi, qui ab eo ita missi sunt, juribus ac beneficiis legatorum utuntur.

io. Illud vix dubium habet, Legatos, si per hostis, ad quem missi non sunt, terras transeunt, nullâ fide acceptâ, non frui hoc jure gentium, sed pro hostibus haberi: non enim obligat jus gentium nisi eos ad quos Legatus mittitur: nec inter alios jura Legatorum esse possunt, quàm inter quos est legatio: ad reliquos, uti negotium nihil pertinet cujus confi- ciendi causâ unice vis hostilis in persona Legati sus- pendenda est, ita nec ipsa hæc bellici juris suspensio. Atque ita hostium jure haberi potuerunt Francisci I. Legati ad Turcam, cum per terras Imperii transirent. Sleidan. *de Stat. relig. lib. 14. pag. 390.* idemque aliis an- tiqui ævi exemplis probat Grot. *d. c. 18. §. 5.*

ii. Verum quidem est, quòd Legati ubique re- præsentent Principem suum, & falluntur qui pu- tant fictiones has esse Juri gentium ignotas, cum vera sit dignitas in ipsos à Principe interim collata: ast ab illa repræsentatione sola dignitas, non sancti- monia illa inviolabilis legatorum, sed hæc ex ipsa con- stitutione juris gentium est; Legatus enim, qui Prin- cipem præsentat, hostem præsentat, qui ipse in ter- ra hostili inviolabilis ac securus non esset, nedum ut Legato præstare ex sui præsentatione securitatem posset, sed hanc à solo jure gentium habet ratione,

negotii, cujus causâ mittitur, adeoque apud eum ad quem ejus tractandi causâ mittitur.

12. Anceps magis quæstio est, an, si Legatus noster ab eo ad quem missus est violetur, hujus Legatus ex lege talionis iterum violari possit? Negat hoc Grotius *d. cap. 18. §. 7.* Et sanè perquam durum videtur, innocentem Legatum luere furias Principis in legatum contra Jus gentium sævientis: semperque generosiores Principes ac belli Duces abominati sunt talionem, uti notissimo Scipionis exemplo aliisque in *d. §. 7.* ostenditur.

13. Verùmenimverò, est ea jure quoque Naturæ fors subditorum, ut teneantur præstare factum Principis ejusque judicium sequi: Obligantur ergò ex ejus facto quasi ex proprio. Cùm Senatus Carthaginienfis Regulum, fortissimum Romanorum Ducem bello captum, per varios cruciatus occidissent, Valer. Maxim. *lib. 1. cap. 1. §. 13.* Polyæn. *Strateg. lib. 8. cap. 12.* Romani deinde Nobilissimos Pœnorum bello vicissim captos liberis Reguli excrucianos necandosque tradiderunt: Gell. *lib. 6. cap. 4.* ita infantes atrocissimis cruciatibus sævitiam Procerum suorum pèndere coacti sunt. Hac ratione igitur legati quoque præduram hanc talionis legem, si pars læsa eâ uti velit, jure quoque subire compellentur: idque non exemplis modò, sed perpetuo gentium ipsorumque legatorum judicio apparet. Ita, cùm Pœni legatum Romanorum malè tractassent, Amilcar Pœnus noluit legatus Romam ire metu talionis; Hanno autem ideo suscepit, quia magnitudinem animi in Senatu Romano perspectam habuit. Valer. Max. *lib. 6. cap. 4. §. 2.* Alii deinde Legati Pœnorum, audito scelere
in Le-

in Legatos Romanos à suis admisso, ne dubitandum quidem putabant, in se Romanos ultionem sumturos esse: Polyb. *lib. 5. Histor. 4.* ubi hic ipse Autor deinde sentit, potuisse hoc Romanos jure facere. Themistocles, veritus ne ipse Legatus à Spartanis, ob consilium Athenas muris cingendi civibus suis datum, malè haberetur, monuit Athenienses, ut Legatos Spartanorum quasi pignus retinerent, si quid in ipsum forte molirentur, & in Senatu Spartanorum ipse professus est, Legatos eorum in hoc pignus Athenis retentos, si quid de se crudeliùs statuerent. Justin. *lib. 2. cap. 15.* Aliud exemplum talionis est apud Jos. *Antiqv. lib. 15. cep. 7. §. 8.* & Herodot. *lib. 7. c. 185.* Quo tamen talionis jure tunc indubiè abstinendum videtur, cum Princeps manifestà injustitià ultra fines notorios potestatis suæ Legatos alterius malè habuit, ipsiusque Legati planè innocentes sint: tale enim factum non tenentur præstare aut probare.

14. Cæterùm hoc jus gentium non possunt sibi arrogare perduelles, alique ob flagitia sua pulsi & ejecti, si Legati ad locum illum, unde excedere coacti sunt, veniant: Non enim ullo jure permisum est ulli Principum illos Legatos mittere atque ire jubere ad Principes, qui jure legitimi magistratus eos perduellionis reos judicarunt, aut alià ex causâ in exilium pepulerunt: eo ipso enim is, qui mittit, legitimi magistratus auctoritati detrahit, gravissimamq; injuriam infert, nec proinde qui mittitur ullo legati jure frui, sed ut hostis ac perduellis haberi potest. Et, cum Princeps extraneum delinquentem punire possit, *supr. cap. 2.* nedum perduellem subditum suum. Ita, cum Reginaldus Polus, Cardinalis, ab Henrico

VIII. Angliæ Rege perduellionis damnatus, à Papa deinde ad Mariam Angliæ Reginam legatus mitteretur, etsi illa Poli studiosissima esset, adeò ut deinde publicè inter illam & maritum ejus, Philippum Regem Hispaniæ, medius iret, non tamen admitti eum antè in regnum voluit, quàm proscriptionis damnatio publica autoritate remissa fuisset. Quin antea, cum Polus ad Regem Galliæ à Papam missus esset, Henricus VIII. eum sibi à Rege dedi petiit: prout latè rem exponit Gratian, *de Casib. Illustr. rubr. de Reginaldo Polo pag. 209.*

15. De iis quoque qui speculandi causâ sub specie legationis mittuntur, quæri potest, an jure gentium gaudere possint: nam ipse Scipio Africanus suscepit legationem ad Antiochum speculandi causâ, apud Appian. *de Bell. Syr.* Quod paucis ita decidimus. Cum in hostem dolo æquè ac vi uti licitum sit, potest quidem hostis specie quoque legationis decipere hostem, (quanquam Romani veteres non adeò hunc morem in hostem probaverint, apud Liv. *lib. 42. c. 47.*) sed, cum hic actus hostilis tamen sit, poterit, si detectus & deprehensus ille animus speculandi fuerit, perinde ac si vi usus fuisset, pro hoste haberi; desinit enim hoc factò esse legatus, quia id est extra fines mandati quod exhibuit. Exemplum memorabile de Stephano Rege Poloniæ & Legatis Moscorum est apud Thuan. *Hist. lib. 73.*

16. Cæterum de pœna eorum qui Legatos violentant non est ut aliquid addatur. Jure communi notum est, eos hostibus dedi. *l. fin. ff. de Legation.* Quod satis grave est, ipsius hostis irati partisque læsæ iudicio, libidini atque arbitrio pœnam committere, etsi ex-

tent

tent varia deditorum exempla ; Valer. Maxim. lib. 6. cap. 6. §. 3. & §. 5. Dion. Halicarn. Antiqu. lib. 2. cap. 53. Aial. de Jur. bell. lib. 1. cap. 9. num. 2. Bodin. de Rep. lib. 2. cap. 6. in fin. Verùm Jure gentium non tenetur Princeps violatorem hosti dedere, cùm ipsius fit legitimum forum, atque adeò ipse pœnam arbitraria severitate statuere potest. At cogitabit, non modò violati juris gentium, sed & neglectæ in violatores pœnæ vindicem acerrimum esse Deum, ejus Juris latorem : vel exemplo urbis Romæ, quæ, cùm in Legatos suos Juris gentium violatores non animadvertisset, antè à Gallis, qui læsi erant, diruta ac destructa est, quàm sentiret eos hostes esse : Hinc cùm Camillus exul apud Ardeam, eo audito senesceret indignando mirandoq; ubi illi Viri essent, qui secum Vejos, Faliscosq; cepissent, &c. Liv. lib. 5. cap. 43. deinde agnoscit, ideò id contigisse Romanis, quia gentium jus à Legatis eorum violatum, & ab ipsis, cùm vindicari deberet, eadem negligentia Deorum prætermisum fuerat. Liv. dict. lib. 5. cap. 51.

Handwritten blue ink scribbles at the top of the page, possibly including the number '175'.

Faint, mirrored text from the reverse side of the page, appearing as bleed-through. The text is largely illegible due to its orientation and fading.

Handwritten blue ink scribbles at the bottom right of the page, possibly including the number '175'.

15. M. H. 120.
fr. 29, 4

L
C

DN

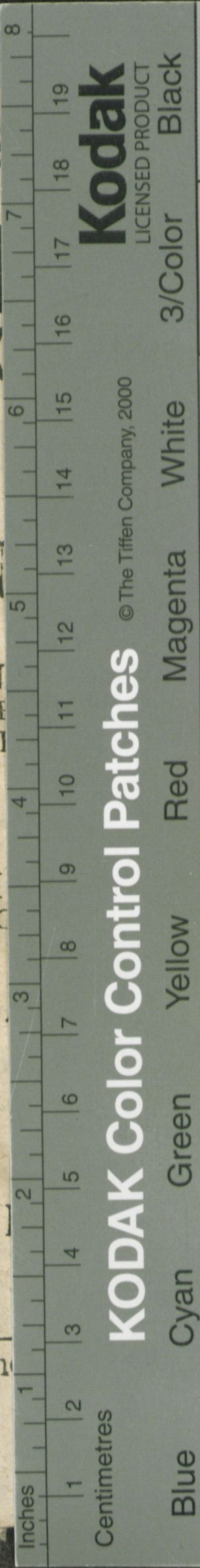
SEREN
DENBUR
NAI

SUMMI
ET C

FAUTO.

FRIDI

Franc

Kodak
LICENSED PRODUCT

© The Tiffen Company, 2000

KODAK Color Control Patches

TIUM PUBLICI

II R
5230

SAN
PUNI.

Sumine

COCCEJO

SSIMO,
ELECTORIS BRAN-
ATIS JURIDICÆ ORDI-
, nec non EIDEM
PI ELECTORI,
SILIIS,

RORALIS PALATINI,
RE, IN ACADEMIA
& JURIS GENT.
IMO,

MOTORE OMNI OBSER-
ENDO,

oni submittit

rum

NS

de LÜDERITZ,

DC IC.

STOPHORI ZEITLERI.

